

cover eren incompletes en el cas d'aquest verb. —

⁹ El llenguatge literari general empra el paradigma d'incoatiu (Fabra, *Gram. cat.* 1912, p. 100), però alguns escriptors semblen preferir les formes originàries (cf. n. 4). — ¹⁰ Per a aquestes formes, veg. Moll, *Flexió verbal* (AORBB IV, 79). — ¹¹ Cf. la forma *ausida* en *VidesR*: «en dues maneres se fassa testimoni, so és de vista e d'*ausida*» (P228v1); tres exemples més en el mateix foli; potser forma pròpia al rossellonès antic. — ¹² Alguns diuen, *dir* (*una cosa*) a l'*oido*, oblidant les locucions catalanes com *dir a cau d'orella* o a l'*orella* (veg. JCoromines, *LleuresC*, p. 75). — ¹³ *Obedir* es dóna com a normal en Escrig, i està inclòs en el *Dic. de la Rima* de F. Ferrer Pastor i J. Giner i Marc (València 1956); l'esmentat filòleg valencià Giner i Marc empra aquesta forma regularment en la seva correspondència. — ¹⁴ No té valor la cita d'*obedir* de Desclot, cap. 167, de la mala edició de J. Coroleu, però trobem *obeir* en l'edició dels *NCL*, v, 133.20.

Ois, V. *oi* (ODI)

OIS 'esternut' (mall.), *úis* (men.); *AlcM* dóna a més una variant *ovís* (amb una -v- antihiàtica); *DAG* també escriu *ois* la forma de Mall., però una pronúncia *úis*, com la de Men., degué existir-hi també a judicar per la grafia de Figuera *úis* 'esternut', *fer úissos* 'esternudar', lexicògraf ben consciencios en qüestions de fonètica (a. 1840). Tenim en aquest mot una continuació de l'ant. *aiuir* [*aiūr*] 'esternut' < A(U)GURIUM, molt freqüent en Llull; veg. en aquest diccionari I, 760a 23ss., i I, 514a12ss. El trasllat de l'accent no sorprèn (cf. el cat. ant. *núit* > *n(y)ít* > *nít*, val. *huí* 'avui', *uít* 'vuit'); el caràcter afectiu del mot (puix que usat sovint en pl. feia l'efecte de ser imitatiu del so de l'esternut), l'anàlisi de (*a*)*úis* com a singular (ço que va fer necessari la creació d'un plural en -os), i l'atracció que devia exercir la gran massa dels mots en -ís, podien ser un o altre un factor per provocar el canvi en el lloc de l'accent. *Uissar* 'esternudar' (eiv.).

Oit, *oitiu*, V. *oir* *Oix*, V. *oi* (ODI) *Oixer*, V. *uixer* II

Oisque [*oiš-kə* o *oiš-kəʃ*] o *oisque*, crit dels carreters per a fer anar l'animal cap a l'esquerra, i *ollaó* [*o-la-ó*] per a fer-lo anar cap a la dreta, d'ús molt estès; *BDC* xxii, 1934, 173; vi, 1918, 47; de creació expressiva, però *ollaó* sembla tenir una base en *allà*; cf. també *arri* per fer caminar l'animal, d'ús més general i internacional (veg. s. v.): «*aiša* arrere! recula! xo!» (oït per JCoromines a Morvedre. 1962); '*uğš* (alger. or.) «cri pour arreter chevaux, mulets, boeufs etc.» (a Létif, 50 km. al S. de Bugia, Lentin, Supl. al Beausier, p. 5).

Olà, V. *oldà* *Olbi*, V. *obi* *òlbia*, V. *òliba* *òlbit*, V. *obi*

OLDÀ, -ANA (variant *aldà*, -ana), ant. i avui dial., 'vell, gastat per l'ús', d'origen incert, probablement d'un visigòtic *ALDA, ALDAN 'vell' (gòt. de Crimea *alt*, gòt. d'Úlfilas *althei*), amb la terminació llatina adaptada al romànic. □ 1.ª doc.: S. xiv.

Avui *aldà*, -ana, continua a Mall. i Men., i a més en alguns punts del Principat, especialment a la zona occidental, usat sovint en relació amb roba vella. *DAG* (s. v. *oldà*) inclou aquesta glossa mall.: «*aldana* és la teva amor / com a paya de civada / que cullen y no és granada / sembrada en el Puig Major»; el mall. Mn. A. Alcover posa *aldà*, -ana, 'vell, usat, espatllat' entre els mots propis de Mall. (*BDLC* III, 1906, 7), i el va usar en el seu dietari: «Les voreres del caminyo estan atapides de barse ab uns caluixos ---. Un d'ells s'enganxa a la meua *aldana* esclavina --- [i] l'esclavina me'n fa dues» (*BDLC* XII, 1922, 180), i Spitzer (*Lexikal.*, p. 13) cita aquest ex. de les *Rond.* de Mn. Alcover: «per temps era estada de tal color sa roba, aleshores mostia mostia y tota *aldana* y espellerengada». *AlcM* dóna *aldà*, ultra Mall. i Men., a Puigcerdà i Urgell en el mateix sentit, i a més l'ac. de 'estrany, dolent, fort de geni i mal de tractar' a Lleida i a Rojals (Conca de Barb.); duu també una variant *olzà* 'gastat per l'ús' de Tremp amb aquest ex. d'ús diari: «Aquest vestit és *olzà*»; Porcioles, *Ager*, 1899, duu aquesta darrera forma de la Vall d'Ager amb aquesta definició: «mitjà, ordinari, fluix» (p. 37), i JAmades (*BDC* XIX, 1931, 177) ens informa que *olzà* s'aplica a més «al bestiar poc vivedor, malaltís, que cria poc o és poc lleter»; JCoromines suggereix una explicació d'aquesta z per la fonètica gòtica, en relació amb el NL *Gàrzola*, got. GARDILA, en el *DECH* v, 39630-40. Victor Català usa aquest adj. en la seva obra *Lenin* («l'*oldà* sarró de cotolina musca»), però no sabem si d'un coneixement directe del llenguatge parlat. Interessa notar que la variant amb *al-* té més extensió que *ol-*.

És mot freqüent en el llenguatge antic, especialment en els inventaris, en les dues formes, *oldà* i *aldà*, i en certes variants fonètiques d'aquestes. Es troba *oldà* en un doc. de 1356 (*AlcM*) i en un altre de 1373: «--- II capes officidores blanques de filadiz i d-or *oldanes* forrades de uermell» (Miret, *TemplH*, p. 557); a més en uns inventaris de 1393, 1415, 1430, 1478 i 1598 (*DAG*), i n'hi ha set exemples en un passatge citat per Spitzer (*Lexikal.*, p. 13) d'un inventari del S. xv publicat en *AnIEC* IV; hi apareix a més una variant rara *olrà* («Item un altre parel de lansols de li *olrans* de IIII telas e mige; --- item un veyrat *olrà*»), que deu ser un lapsus de tipografia o de lectura per *olzà* si no per *oldà* que hi figura regularment. Notem també la variant *oldar* que cita *AlcM* d'un doc. balear de 1417: forma molt probablement amb una -r gràfica deguda a ultracorrecció. Encara una altra variant *ollà* reproduïda d'un inv. de 1390 de Vic i d'un altre de 1413 (*DAG*), i *ollana* d'un de 1410 (*AlcM*), fou deguda a una assimilació: *ld* > *ll*.¹ D'altra banda, la forma *olà* d'un doc. de 1403 (*DAG*, s. v. *oldà*) i d'un altre de 1491 citat per *AlcM* («una roba blava folrada de